

# Politik Bilim

## ARGE'de proje yönetimi

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>

Ekonomik ya da toplumsal fayda sağlamaya yönelik, ciddî büyüklükte bir araştırma ya da teknolojik inovasyon faaliyetinden söz ediyorsak, bu faaliyeti ister bir araştırma kurumu isterse bir firma yürütsün, her şeyden önce, ortada bir **proje** olması gerekir. **Teknoport** ([www.teknoport.com.tr](http://www.teknoport.com.tr)) tarafından elektronik ortamda yayımlanan **TeknoBülten**'in "Proje Yönetimi" konulu 9. sayısında (25 Eylül 2006) '**proje**' tanımı şöyle yapılmış (özetleyerek alıyorum):

*"Proje bir sonuca ulaşmak [örneğin, yeni bir ürün geliştirmek] için gösterilen geçici çabalar bütünüdür. 'Geçici' ifadesi, her projenin belirlenmiş bir başlangıcının olduğunu ve başta tanımlanan sonuca ulaşıldığında da bitirilmiş olacağını gösterir [zâten, sonuca hangi sürede ulaşılabileceği de çoğu hâlde başta öngörülür]. Projede elde edilecek sonuç benzersizdir. Diğer bir deyişle projeye özgüdür. Projenin bu özellikleri, onu [periyodik olarak yinelenen] işletme faaliyetlerinden ayırır."*

Bir projenin varlığı proje konusu ARGE ya da inovasyon faaliyetinin mutlaka başarıyla sonuçlanacağı anlamına gelmez. Ama, iyi hazırlanmış ve iyi yönetilen bir proje, başarının ön şartıdır. Projeyi iyi hazırlayıp iyi yönetebilmek ise, kuruluşun **proje yönetimindeki** bilgi ve beceri düzeyine bağlıdır.

TeknoBülten'in aynı sayısında '**proje yönetimi**', "*çeşitli bilgi, beceri, araç ve tekniklerin, proje gereksinimlerini karşılamak üzere proje faaliyetlerinde uygulanması*" olarak tanımlanmış ve proje yönetiminin özellikle ARGE ve inovasyon faaliyetlerindeki önemine işaretler, bu önemin nerden geldiği de şöyle açıklanmış: "*... bunlar belirsizliğin ve teknik risklerin çok yüksek olduğu faaliyetlerdir. Bu nedenle bu tür faaliyetleri olan işletmelerde, belirli standartlardaki metodolojilere dayalı proje yönetim süreçlerinin kurulmasının [uygulamaya konarak kurumsallaştırılmasının], işletmenin verimliliği, kârlılığı ve rekabet gücü üzerinde büyük önemi vardır.*"

ARGE ve inovasyon projeleri söz konusu olduğunda, proje yönetim bilgisinin başka yönetim bilgi ve becerileriyle birlikte anıldığını ve proje yönetiminin, aslında, bunların bir bileşkesi olduğunu da belirtmek gerekir. Bilgi yönetimi, fikrî mülkiyet [haklarının] yönetimi, teknoloji yönetimi, araştırma yönetimi, inovasyon yönetimi, mühendislik yönetimi, sistem yönetimi, zaman yönetimi, insan kaynakları yönetimi, [yararlanılacak] teknik/teknolojik kolaylıkların yönetimi, finansman yönetimi, yatırım yönetimi, risk yönetimi, kalite yönetimi, pazarlama yönetimi, enformasyon ve veri yönetimi, proje yönetiminin ilk ağızda akla gelen olmazlardırlar.

Sayılanların bir bütünü olarak proje yönetimi akademik/meslekî bir disiplin dalı; ARGE ve inovasyon faaliyetlerinde bulunan kuruluşlar açısından ise, mutlaka edinilmesi gereken bir yetkinlik alanıdır. Yapılan araştırmada zamanın, kaynakların akıllıca kullanılarak ihtiyaç duyulan bilginin üretilmesi; üretilen yeni bilginin ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürülmesi; bu faydanın 'maksimizasyonu', sayılan yönetim disiplinlerinde gösterilecek beceriye sıkı sıkıya bağlıdır. Onun için, bu tür becerilerin kazanılmasını sağlayan yükseköğretim kurumları; firmaların bu konulardaki eksikliklerini kapatmak için yararlanabilecekleri danışmanlık kuruluşları; bu tür danışmanlık kuruluşlarının gelişmesini özendirerek, özellikle KOBİ'lerin bu danışmanlık kuruluşlarından yararlanmalarını

sağlayacak kamunun destek ve yol gösterme mekanizmaları ulusal inovasyon sisteminin ayrılmaz parçasıdır. Elbette, önce yenilikçi firmaların proje yönetiminde yetkinlik kazanmaya özen göstermeleri gerekir; ama, kendileri de birer araştırma kurumu olan üniversitelerin ve sahip olduğu araştırma kurumları nedeniyle kamunun kendisinin de proje yönetim bilgi ve becerisine gereksinimi vardır. Araştırmada yetkinleşmek ve proje yönetiminde yetkinleşmek bir bütündür.

**CBT, 10 Kasım 2006**